

Colombia

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1	Uppdraget	3
1.2	Mål	3
1.3	Verksamhetsområden	3
1.4	Svenskt utvecklingssamarbete i Colombia 1998–2002	3
2.	Resultatredovisning	5
2.1	Utvecklingssamarbete i Colombia	5
2.1.1	Utbetalningar 1998–2002	5
2.1.2	Inledning	6
2.1.3	Försoningskommissionen	6
2.1.4	”Fredsparlament”	7
2.1.5	MR-ombudsmannaämbetet (MRO)	7
2.1.6	PAHO	8
2.1.7	Diakonia	8
2.1.8	Caritas	11
2.1.9	Civis	13
2.1.10	MR-fonden	14
2.1.11	Mötesplatser för dialog	14
2.1.12	Världsbanken	15
2.1.13	FNs Högkommissarie för mänskliga rättigheter, OHCHR	15
2.1.14	FNs Högkommissarie för flyktingar, UNHCR	16
2.1.15	FNs generalsekreterares särskilda rådgivare	17
2.1.16	UNICEF och Rädda Barnen	17
2.1.17	Internationella Rödakorskommittén, ICRC	18
2.1.18	LO/TCOs biståndsnämnd	18
2.1.19	Internationella kurser	19
2.1.20	UNDCP	19
2.2	Samverkan med internationella aktörer	20
3.	Resultatanalys	21
3.1	Generell resultatanalys	21
3.1.1	Måluppfyllelse	21
3.1.2	Samspel och samarbete	21
3.1.3	Kanaler för det svenska utvecklingssamarbetet	22
3.2	Verksamhetsområden	22
3.3	Slutsatser från resultatanalysen	24
	Källhänvisningar	26
	Förkortningar	28

Sydamerikastrategi 2003–2007, Annex III: 2

Utgiven av Sida 2003

Latinamerikaavdelningen

Författare: Elisabet Hellsten

Tryckt av Elanders Novum AB, 2003

Artikelnummer: SIDA2484sv

1. Inledning

1.1 Uppdraget

I regionstrategin för Sydamerika för 1998–2002 anges att stöd till ökad demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter (MR) skall koncentreras till regionens mest utsatta länder, Peru och Colombia. Vidare anges att samarbetet följer de riktlinjer som presenteras i ”Översynen av Sveriges utvecklingssamarbete för demokrati och mänskliga rättigheter i Peru och Colombia” från 1996. Enligt denna ska verksamheten inriktas på nedan angivna verksamhetsområden. Sida/RELA och UD har på förslag från ambassaden i Bogota för perioden 2001–2002 utarbetat Riklinjer för det svenska utvecklingssamarbetet med Colombia för att precisera och operationalisera den gällande regionstrategin och översynen.

1.2 Mål

Resultatredivisningen inriktas på målen och verksamhetsområdena i ”Översynen av Sveriges utvecklingssamarbete för demokrati och mänskliga rättigheter i Peru och Colombia”.

Målbild: En demokratisk kultur med folkligt deltagande, fred, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter, inklusive barns rättigheter med en bred uppslutning från alla sektorer i samhället.

1.3 Verksamhetsområden

- Konfliktförebyggande verksamhet och konflikthantering
- Mänskliga rättigheter inkl. barns rättigheter
- Jämställdhet
- Stärkande av rättsstaten
- Stärkande av det civila samhället
- Internflyktingar

1.4 Svenskt utvecklingssamarbete i Colombia 1998–2002

Utvecklingssamarbetet med Colombia har under perioden 1998–2002 intensifierats och breddats. Från att i huvudsak varit inriktat på mänskliga rättigheter, konflikthantering och lokal demokrati har det alltmer inriktats på att stödja fredsinitiativ. Volymen på utvecklingssamarbetet har ökat från 35 MSEK 1998 till 68 MSEK 2002. Sverige har varit med om att driva kravet på större internationell närvaro i Colombia, bl a genom FN. Nu finns både FNs högkommissarie för MR (OHCHR) och

FNs högkommissarie för flyktingar (UNHCR) i landet, med lokala kontor utanför Bogota. Samarbetet inom det civila samhället har breddats och omfattar förutom NGOs (Non Governmental Organisations) och kyrkan, även samarbete med näringslivets organisationer, universitet och fackföreningar.

Merparten av Sveriges utvecklingssamarbete belastar anslagsposten för Latinamerika, en mindre del anslaget för enskilda organisationer, samt anslaget för infrastruktur och ekonomisk utveckling (INEC-IKTS). FN-stödet, förutom stödet till FNs högkommissaries kontor för mänskliga rättigheter i Colombia samt stödet till barnrättsprogrammet UNICEF-Rädda Barnen, ingår i det multilaterala stödet som handhåfts av UD.

Sverige har aktivt verkat för att öka resursbasen till Colombia. Vid periodens ingång fanns totalt 2 JPO:are i Colombia. 2002 finns 12 svenskar verksamma inom utvecklingssamarbetet. Ambassaden har sedan hösten 2001 regelbundna arbetsmöten med dessa svenskar, av säkerhetsskäl, men också för att öka erfarenhetsutbytet mellan ambassaden och med svenskarna inom utvecklingssamarbetet.

2. Resultatredovisning

2.1 Utvecklingssamarbete i Colombia

2.1.1 Utbetalningar 1998–2002, tusentals kronor

Samarbetspart	1998	1999	2000	2001	2002
Försoningskommissionen	700	450	650	900	
Fredsparlament			1.000		
MR-ombudsmannaämbetet	335	600	600	1.200	950
PAHO, Pan Am Health Org	1.120	1.700			
Diakonia	8.840	8.835	11.475	9.705	9.690
Caritas	2.450	5.700	4.330	4.430	4.430
Civis	3.321	3.317	3.100	3.000	200
Fonden för mänsklig rättighet				490	
<i>Mötesplatser för dialog:</i>					
NIR/LO/TCO		900	145	2.250	1.625
Aprilkonferens				1.900	
Kvinnoinitiativ för fred				1.511	3.310
Världsbanksstudie					
OHCHR, FNs Högkommissarie för mänsklig rättighet	3.000	2.000	6.000	10.000	500
UNHCR, FNs Högkommissarie för flyktingar				1.100	2.329
FNs särskilde rådgivare					2.200
UNICEF+Rädda Barnen	1.727	1.352	627		
Övrigt	40	4.150	2.073	7.193	18.766
Totalt Latinamerikaanslag	21.533	29.004	30.000	43.679	44.000
ICRC, Int Rödakorskommitté	6.000	13.700	8.850	12.300	10.000
Folkröresleanslaget, SEKA	8.795	7.925	6.485	8.075	4.770
Internationella kurser, IK	3.285	3.272	3.473	2.736	3.230
Totalt Sida	39.613	53.901	48.808	66.790	62.000

Samarbetspart	1998	1999	2000	2001	2002
<i>Multilateralt, UD, uppskattn</i>	7.387	7.099	7.192	7.210	8.000
UNICEF					
UNHCR					
UNDCP					
Totalt Sida + UD uppskattn	47.000	61.000	56.000	74.000	70.000

2.1.2 Inledning

Sveriges utvecklingssamarbete i Colombia bygger på övertygelsen att Colombia inte kan uppnå en hållbar utveckling för folkflertalet utan fred, ökad demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Hela det svenska utvecklingsarbetet är numera inriktat på att stödja fredsbyggande verksamhet sett i ett långsiktigt perspektiv. När perioden inleddes förekom inga fredsförhandlingar. Från 1999 till februari 2002 pågick fredsförhandlingar med både FARC och ELN. Stödet till en fredsbyggande verksamhet fortsätter trots att fredsförhandlingarna mellan regeringen och FARC avbröts i februari 2002.

Det svenska utvecklingssamarbetet har främst kanaliserats genom svenska enskilda organisationer till deras colombianska samarbetsparter, genom FN-organisationer och i mindre grad genom statliga av regeringen oberoende institutioner.

2.1.3 Försoningskommissionen.

Försoningskommissionen är ett oberoende organ, med framstående representanter från olika sektorer i samhället, som tillkom 1995 på den colombianska biskopskonferensens initiativ. Dess mål är att verka för en förhandlingslösning av konflikten och att hitta möjliga vägar till försoning mellan stridande grupper och andra aktörer i det colombianska samhället.

Försoningskommissionen har finansierats av Holland och Sverige sedan 1997. Kommissionen arbetade aktivt under 1998 för att få med parterna i konflikten för en fredlig lösning, samt nå en bred uppslutning i samhället för en fredspolitik. Sedan dess har kommissionen verkat för att den colombianska staten ska ha en fredspolitik som är långsiktig och oberoende av regeringskiften. Samtidigt har den arbetat med att sprida kunskap om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt (IHR).

Försoningskommissionen genomförde 1998 en landsomfattande debatt om de grundläggande förutsättningarna för en fredspolitik, vilket utmynnade i en publikation "För utveckling av en permanent fredspolitik". Inför den förra valperioden kom presidentkandidaterna överens om grundförutsättningarna för en fredspolitik som utgick från Försoningskommissionens förslag.

Tillsammans med olika aktörer från det civila samhället bidrog Försoningskommissionen till att genomföra en Fredsstämma (Asamblea Permanente de la Sociedad Civil por la Paz) 1998, som föregicks av regionala konsultationer. Här deltog cirka 3.000 representanter från det civila samhället, som arbetade fram förslag till den kommande fredsprocessen. I samarbete med Internationella Röda Korset publicerade Försoningskommissionen i en tidningsbilaga dessa förslag, samt förslag från aktörerna i konflikten: de båda gerillagrupperna, militären och paramilitären. Specialbilagan trycktes i 130.000 exemplar och utgjorde

ett viktigt diskussionsunderlag i skolor, församlingar, universitet, lokala organisationer och NGOs.

Försoningskommissionen har genom diskreta kontakter med aktörerna i konflikten kunnat bidra till att hantera kriser i förhandlingsprocesserna, och att underlätta förhandlingar mellan regeringen och de väpnade grupperna, såväl FARC som ELN. Medlemmar i Försoningskommissionen har sedan år 2000 ingått i civila samhällets stödgrupp för fredsinitiativen med ELN. Genom offentliga uttalanden har Försoningskommissionen bidragit till en debatt och analys kring ställningstaganden i fredsprocessen. Detta har även bidragit till en positiv opinionsbildning kring fredsprocessen. Försoningskommissionens ordförande, ärkebiskopen i Medellín, bjöds under 2000 in att delta som en av förhandlarna på regeringssidan gentemot FARC. I samband med krisen i januari 2002 ombads ärkebiskopen att tillsammans med de 10 länderna i den så kallade facilitatorsgruppen stödja förhandlingsprocessen.

2.1.4 "Fredsparlament" kallades de diskussionsgrupper som Försoningskommissionen och Universidad Javeriana arbetade med under 1999–2000 för att utveckla tematiska debattunderlag och förslag till fredsagendan. Fyra fredsparlament genomfördes kring: politisk förhandlingslösning och fredsavtal; ekonomisk och social utveckling; naturresurser och miljö; samt integrerad jordbrukspolitik. Dokumenten kring fredsprocessen och ekonomisk och social utveckling har legat till grund för diskussioner mellan regeringen och FARC. Debattunderlagen har även utgjort bidrag inför fredsförhandlingarna med ELN. Men eftersom debatten kring den tematiska agendan i de båda processerna stannade av fullföljdes ej projektet. Dock finns planer på att återuppta utvecklingen av debattinlägg och förslag till fredsagendan kring teman som kan blåsa liv i debatten, och utgöra underlag för de strukturella sociala och ekonomiska reformer som behövs i landet.

2.1.5 MR-ombudsmannaämbetet (MRO)

Sverige stöder sedan 1996 MR-ombudsmannaämbetets program för folkligt deltagande och insyn i kommunernas planering. Dessa uppgifter ingår enligt författningen från 1991 i MR-ombudsmannaämbetets verksamhet. Under perioden har MR-ombudsmannaämbetet med stöd från Sverige utbildat 1.700 sociala ledare och 150 tjänstemän i ett hundratal kommuner, samt publicerat utbildningsmaterial om folkligt deltagande i kommunerna. En undersökning om hur det folkliga deltagandet fungerar i kommunernas planering har gått ut till landets 1.092 kommuner och har besvarats av 700 kommuner. Uppgifterna har därefter bearbetats och analyserats och sända tillbaka till kommunerna. Undersökningen ingår som ett led i att öka insynen och det folkliga deltagandet i planeringen.

I samband med att fredsförhandlingar skulle inledas 1998 avmilitariserades en zon med fem kommuner i södra Colombia. Civilbefolkningen vände sig till MR-ombudsmannaämbetet med förfrågan om att inrätta ett kontor i området.

Sverige bidrog till att MR-ombudsmannaämbetet under de första 14 månaderna hade en permanent närvaro i den demilitariserade zonen, för att övervaka och ta emot anmälningar om övergrepp mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

I utvärderingen "Svenskt stöd till ombudsmannainstitutioner i Latinamerika", (L.Blomquist, M. Bartolomei, F. Ugglå 2002) diskuterar utvärderarna huruvida MRO har någon reell makt eftersom varken staten eller de väpnade grupperna bryr sig om vad MRO gör. Man konstaterar att övergreppen är massiva och att MRO knappast kan påverka straffriheten. Utvärderarna framhåller samtidigt vikten och symbolvärdet av att, i den svåra situation som landet befinner sig i, det finns en statlig organisation som främjar mänskliga rättigheter, även om institutionen saknar verklig makt. Utvärderarna är tveksamma till om det Sidastödda projektet för insyn och folkligt deltagande i kommunens utvecklingsplanering, bidrar till att stärka MRO som institution, eftersom verksamheten skiljer sig från MROs ordinarie verksamhet.

Vidare konstaterar utvärderarna om MR-ombudsmannaämbetets närvaro i den demilitariserade zonen: "Stödet innebar att MR-ombudsmannaämbetet fick möjlighet att finnas till hands för medborgarna och de lokala myndigheterna i zonen, ta emot anmälningar om övergrepp och bidra till informationsspridning om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Förutom det allmänna stöd som MR-ombudsmannaämbetets närvaro innebar, tycks detta stöd haft effekter på själva MR-ombudsmannaämbetet som institution. Förutom att de anställda inom MR-ombudsmannaämbetet var stolta över dess närvaro i zonen, var det ett faktum att MR-ombudsmannaämbetet var den enda offentliga institution som accepterades i området. Detta faktum kan ha styrkt MR-ombudsmannaämbetets position rent generellt i landet".

2.1.6 PAHO (Pan American Health Organization) Sveriges stöd genom PAHO har varit inriktat på att utveckla ett system för hälsovård för internflyktingar inom ramen för det colombianska hälsoministeriet. Utbildningsinsatser har genomförts på regional och lokal nivå, för att öka förmågan bland hälsostationerna på lokal nivå att tillgodose internflyktingarnas behov. I vissa områden har det funnits en fungerande "Lokal kommitté för internflyktingar" med representanter för hälsostationerna i den lokala samordningen tillsammans med kyrkan, enskilda organisationer med flera för att förbättra omhändertagande och skydd för internflyktingarna.

2.1.7 Diakonia

Sedan 2001 har Diakonia en svensk handläggare stationerad på kontoret i Bogotá.

Diakonias *fredsfrämjande verksamhet*, som genomförs av cirka 20 colombianska enskilda organisationer, har inriktats på att skapa en fredskultur. Genom stöd till den katolska organisationen Justicia y Paz har Diakonia deltagit i upprättandet av "*fredsbyar*", som San Jose de Apartado, Dabeiba och Cacarica. Dessa fredsbyar belägna i konfliktområden har valt att ta avstånd från våldet, genom att ej välja sida för någon av de väpnade grupperna och att motarbeta all typ av vapen användning.

Diakonia har aktivt arbetat för samordning och nätverksarbete för att stärka det civila samhällets fredsanssträngningar. Diakonia var, tillsammans med Försonings-kommissionen, en av initiativtagarna för att genomföra fredsstämman "Asamblea Permanente de la Sociedad Civil por la Paz" 1998 med cirka 3.000 representanter från hela landet. Detta

lade grunden till fredsnätverket med samma namn som stämman och som består av olika basorganisationer, som ursprungsbefolkningarnas organisationer OIA (Organización Indígena de Antioquia) och ONIC (Organización Nacional Indígena de Colombia), kvinnonätverket Rutas Pacíficas, ungdomsnätverket Red Juvenil, fackföreningar, kyrkor och diverse enskilda organisationer. Diakonia har också stött samordningen Colombia–Europa–USA (CCEEU) som grupperar 97 colombianska organisationer. Samordningen har bidragit till att informationen och analysen om vad som händer i Colombia varit samstämmig.

I Colombia finns fyra fredsnätverk. För att hålla ihop de olika fredsnätverken i ett brett arbete för freden bildades Paz Colombia 2000. Paz Colombia sammankallade i oktober 2000 ett seminarium i Costa Rica med ett mindre stöd från Diakonia och Civis. Här samlades cirka 300 representanter från regeringen, civila samhället och en av de väpnade grupperna, ELN, för att diskutera förslag till lösningar i fredsprocessen. Detta sågs som ett första steg för det civila samhället att kunna påverka fredsprocessen på ett reellt sätt. Efter lång diskussion om Plan Colombia samlades det civila samhället i en samstämmig kritik mot denna.

Diakonia har under flera år arbetat för en ökad givarsamordning bland utländska NGOs, under samlingsnamnet DIAL (Dialogo Inter-agencial).

Diakonia har tillsammans med DIAL arbetat med en nationell kampanj med deltagande av ett tjugotal internationella organisationer för en humanitär överenskommelse (Carta Humanitaria) med minimikrav för civilbefolkningens skydd i konflikten. Syftet är att inkludera en humanitär överenskommelse i fredsförhandlingarna.

Genom AVRE och Dos Mundos har Diakonia arbetat med psykosocialt stöd till personer som har påverkats av det politiska våldet. AVRE har särskilt arbetat med att utbilda barfotaterapeuter för psykosocialt omhändertagande framför allt bland internflyktingar. Dos Mundos verksamhet har framför allt uppmärksammats genom att de har lyckats synliggöra effekterna av kriget, exempelvis via fotografier i media.

I arbetet för att *öka respekten för mänskliga rättigheter* stöder Diakonia CINEPs och Justicia y Paz databank Banco de Datos och dess insamlande och behandling av data kring övergrepp av mänskliga rättigheter. Dessa grunddata används för analyser av MR-situationen av bland andra FN-organ samt nationella och internationella organisationer. Colombianska Juristkommissionens (Comisión Colombiana de Juristas, CCJ) verksamhet har lett till att flera fall av allvarliga brott mot mänskliga rättigheter granskats av den Interamerikanska kommissionen och den Interamerikanska domstolen. AVRE har samarbetat med CCJ och bidragit med underlag om psykiska lidanden i samband med vissa av övergreppen. Utfallen från Interamerikanska domstolen har i flera fall medfört sanktioner mot colombianska staten, och strålkastarbelysning har riktats på brotten mot mänskliga rättigheter i Colombia.

Diakonia har haft ett särskilt program för att öka säkerheten för sina samarbetsorganisationer. Ett exempel på detta har varit åtgärder för förbättrad kommunikationsutrustning. Ett annat exempel är stöd till Peace Brigades International (PBI) som är internationella följeslagare som med sin närvaro ("mänskliga sköldar") och sitt internationella

kontaktnät, kan öka säkerheten för hotade colombianska MR-aktivister.

För att bidra till förutsättningar för att minska den höga straffriheten, anordnade Diakonia tillsammans med CINEP, Comisión Colombiana de Juristas, Escuela Nacional Sindical, Corporación Region samt MR-ombudsmannen under 1999 ett seminarium om straffrihet. Efter seminariet sammanställdes ett undervisningsmaterial som använts i samband med seminarier kring straffrihet runt om i landet.

Diakonia har stött Plataforma Colombias arbete med att uppmärksamma de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna och de bakomliggande problemen till konflikten. 1999 anordnade Plataforma Colombia en konferens om den colombianska statens åtaganden efter FN-konferenserna i Köpenhamn, Rio de Janeiro och Peking. Samma år genomförde Diakonias partner ett seminarium kring ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Colombianska Juristkommissionen har, med Diakonia-stöd, inrättat en databank för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

För att förbättra urbefolkningarnas rättigheter har Diakonia givit stöd till att stärka deras organisationer. OIA och ONIC har bland annat arbetat fram förslag till lagförändringar. OIA har särskilt arbetat med territoriella rättigheter, eftersom konflikten om jorden ofta utspelas på urbefolkningarnas områden. Genom Diakonias stöd till Proceso de Comunidades Negras (PCN) har uppmärksamhet riktats mot afro-colombianernas rättigheter.

Escuela Nacional Sindical (ENS) har arbetat med att stärka de fackliga rättigheterna och bidragit till att stärka de fackliga rörelserna. År 2000 utarbetade ENS ett instrument för att mäta situationen kring arbetsrättsliga och fackliga rättigheter. Det har bidragit till att visualisera den prekära situationen för tillämpningen av dessa rättigheter, samt bidra med konkreta instrument för de fackliga organisationernas arbete.

Diakonias stöd till enskilda organisationerna Comisión Colombiana de Juristas (CCJ) och Instituto Latinoamericano de Servicios Legales Alternativos (ILSA), som bland annat har arbetat med att granska nya lagar, innebär stöd till kritiska röster från det civila samhället som bidrar till att rättsäkerheten i samhället inte helt urholkas. Undersökningar och statistik från CINEPs databank, har gett ett värdefullt underlag för åtgärder mot straffrihet och för nationell och internationell uppmärksamhet.

Diakonias *stöd till internflyktingar* har syftat till att stärka internflyktingarnas egna organisationer, för att dessa ska kunna påverka och driva frågor gentemot myndigheterna. Diakonia hade under åren 1998–2000 ett särskilt program inriktat på internflyktingar. Mål för detta program var att uppmärksamma staten på och kräva ansvarstagande för internflyktingsituationen, i enlighet med internationell lagstiftning och konventioner, samt att bidra till att internflyktingorganisationerna själva kan besluta om och påverka sin livssituation.

Genom samarbetsorganisationer som CODHES, CCJ och Banco de Datos har Diakonia bidragit till att synliggöra och uppmärksamma internflyktingproblematiken. Flera av Diakonias samarbetsorganisationer har blivit erkända som kunskapskällor om internflyktingsituationen för såväl regeringen som internationella organ. CODHES har arbetat med att bygga upp ett ”early warning system”, med MR-organisationer och lokala myndigheter, för att förebygga massakrer och ytterligare intern-

flykt. Diakoniaprogrammet för internflyktingar, som bestod av stöd till ett tiotal enskilda organisationer, har även förbättrat internflyktingarnas levnadsförhållanden i det akuta skedet genom inkomstgenererande projekt samt psykosociala program. Stödet till återvändande flyktingars organisering genom Justicia y Paz i "fredsbyn" Cacarica har stärkt flyktingarnas kapacitet att förhandla om rätten till sin jord, att få ekonomiskt och psykosocialt stöd samt hjälp av regeringen för tillfälliga bostäder.

Diakonia gjorde under 1999–2000 en översyn av hela sitt Colombia-program för internflyktingar, med syfte att göra en tematisk och geografisk avgränsning. Man kom fram till att det omfattande programmet inte haft några långsiktiga effekter för internflyktingarna. Tillsammans med givarsamordningen för internationella organisationer DIAL, gjorde Diakonia en kartläggning av det internationella stödet. Andra organisationer hade större erfarenheter av det humanitära arbetet med internflyktingar. Diakonias styrka är att stärka internflyktingarna utifrån ett långsiktigt rättighetsperspektiv. Diakonia koncentrerade därefter sitt arbete till att stödja de organisationer som arbetar med rättighetsarbete, och att synliggöra internflyktingarnas situation genom optionsbildning, eller som CODHES arbete med statistik och kartläggning av internflyktingsituationen.

Diakonia stödjer sedan ett antal år kvinnoorganisationen Organización Femenina Popular (OFP). OFPs arbete har inneburit ett medvetandegörande om kvinnors rättigheter i ett område, Barrancabermeja, som sedan flera år varit dominerat av gerilla och numera domineras av paramilitär. OFP har vuxit till en stark kvinnorörelse i Barrancabermeja. OFP har, trots övergrepp och hot från paramilitären, genom sina krav på att få vara neutrala i kriget och sitt civila motstånd nått ut med sina protester långt utanför landets gränser.

2.1.8 Caritas–Sverige

Caritas–Sveriges stöd till den katolska kyrkans lokala församlingsarbete genomförs av Pastoral Social, Servicio Jesuita de Refugiados, Programa por la Paz och Bogotas ärkestift. Målet har varit att bidra till en fredskultur där mänskliga rättigheter respekteras på alla nivåer i alla samhällsgrupper. På vissa orter besitter de lokala kyrkostrukturerna unika möjligheter till att arbeta med konflikthantering, eftersom de betraktas som de enda neutrala aktörerna i området. De har på flera håll som i Chocó, Magdalena Medio, Antioquia bidragit till lokal samordning och dialog med de väpnade grupperna för att skydda civilbefolkningen. Den lokala kyrkan har bidragit till bildandet av nätverk mellan aktörer i det civila samhället, för att kräva respekt för mänskliga rättigheter. I Caquetá har både paramilitär och FARC-soldater deltagit tillsammans i kurser som kyrkan anordnat om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

Caritas Sverige har också samarbetat med de övriga europeiska Caritasorganisationerna samt Caritas motsvarighet i USA, för att samordna insatser och föra en dialog med den colombianska katolska kyrkan. Bland annat denna dialog har medfört att den katolska kyrkan på nationell nivå involverats i större utsträckning i arbetet för fred. Biskopskonferensen har gjort kraftfulla uttalanden för att främja en fredlig lösning av den väpnade konflikten. I ett starkt katolskt land som Colombia har det varit

av stor vikt, att den officiella kyrkan stått upp för dialog som enda lösning på konflikten. Den officiella kyrkan är starkt engagerad i och har en nyckelroll i de pågående fredssamtalen med ELN, och har även haft en roll som följeslagare i förhandlingsprocessen med FARC.

Caritas–Sveriges insatser med katolska kyrkan för respekt för mänskliga rättigheter har bidragit till att lokala organisationer, församlingar och nyckelpersoner bosatta i konfliktområden fått utbildning, kunskap och verktyg för att kunna anmäla brott mot mänskliga rättigheter. Insatserna har inneburit att de personer som vågat anmäla övergrepp fått stöd och juridisk rådgivning.

På Stilla havskusten genomfördes stödet i fem stift i Buenaventura, Quibdo, Tumaco, Guapi och Istmina. På grund av eskaleringen av konflikten har arbetet försvårats och ibland omöjliggjorts. Positiva resultat är att det i flera fall bildats strategiska nätverk mellan församlingarna, med deltagande av enskilda organisationer och myndigheter. Antalet övergrepp som anmäldes ökade. Tyvärr ökade också antalet fall av övergrepp på grund av den väpnade konflikten. Ett av delmålen var att skapa lokala MR-kommittéer på bynivå. I stället för att skapa dessa valde stiftan att stödja befolkningen i redan befintliga byråd, Consejos Comunitarios. I de fem stiftan finns totalt 100 byråd och av dessa har 80 fått stöd inom insatsens ram.

Verksamhet har även inriktats på ursprungsbefolkningens rättigheter, genom att utbilda waunana- och embera-folket, för att förbättra deras möjligheter att tillvarata sina rättigheter och stärka sina egna organisationer. I stiftet Quibdo har 30 representanter för ursprungsbefolkningen utbildats. I Tumaco har samordningen mellan ursprungsbefolkningarna ökat.

Idag finns cirka 300 utbildade ledare som på kvartersnivå arbetar med MR-frågor i Medellín. Insatsen har genom att erbjuda utbildning till lärare på katolska skolor, lokala ledare samt församlingspräster bidragit till att förankra och stärka MR-arbetet i Medellín. I Medellínns fattigområden har verksamheten bidragit till en ökad kunskap och förståelse för mänskliga rättigheter hos lokalbefolkningen.

Caritas–Sveriges *verksamhet med internflyktingar* har expanderat kraftigt under perioden. 1998 påbörjades stöd till en kyrklig organisation som arbetar med internflyktingar i Bogota. Idag pågår insatser i Bogota, Medellín, Tierraalta, Magdalena Medio och Valle del Cauca samt på Stilla Havskusten. Det stora flertalet av internflyktingarna har tvingats stanna kvar på flyktorten och börja en långsam integrering i samhället.

Caritas insatser har bidragit till att krav ställts på att ansvariga myndigheter, som Red de Solidaridad Social, ska uppfylla sitt mandat enligt lag 387 gentemot internflyktingarna. Genom insatser av Caritas samarbetsorganisationer, Pastoral Social, Servicio Jesuita de Refugiados, Programa por la Paz och Ärkestiftet Bogota har tusentals internflyktingar kunnat erbjudas en seriös och professionell flyktmottagning, och man har kunnat stödja organisationsprocesser bland internflyktingar. Caritas samarbetsorganisationer har även bidragit till en samordning på lokal nivå mellan involverade aktörer som enskilda organisationer, myndigheter och kyrkor för ett effektivare stöd. Caritas samarbetsorganisationers starka närvaro i fält har vid vissa tillfällen haft en förebyggande effekt på flyktingströmmarna. Genom dialog och samtal med de väpnade

aktörerna har civilbefolkningen i vissa fall kunnat stanna kvar i sina hem och inte tvingats på flykt.

I Ernst & Youngs revision av Caritas Sverige skriver E&Y: "Våldet i Medellins fattigkvarter hade förmodligen varit mycket värre utan den verksamhet som bedrivs av Pastoral Social i nära samarbete med de lokala församlingarna".

En extern utvärdering av Caritas program i Sydamerika 1997–2001, genomförd av Context på uppdrag av Sida/RELA, konstaterar att måluppfyllelsen generellt sett är hög eller mycket hög i de studerade projekten. Utvärderarna menar emellertid att Caritas Sverige i högre grad bör fokusera sitt arbete till insatser för att stärka målgruppens kapacitet till förändring, och minska det rent humanitära stödet.

2.1.9 *Civis* har under perioden förstärkt och utvecklat sitt arbete med konfliktförebyggande verksamhet och konflikthantering. I februari 2001 öppnade *civis* ett kontor i Bogotá och har därmed förstärkt sin närvaro i Colombia. Målet är att bidra till en fredskultur baserad på jämlikhet mellan kvinnor och män, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Detta arbete har bland annat genomförts genom kurser i ickevåldsmetoder, medling och olika tekniker i freds- och demokratibyggande, riktade till strategiska aktörer i det colombianska civila samhället, t ex Instituto Popular de Capacitación, Corporación Juan Bosco, Programa de Desarrollo y Paz Magdalen Medio och Paz Colombia. *Civis* har också arbetat med att utveckla samordning och nätverksbyggande mellan olika fredsinitiativ, t ex som deltagare i DIAL (se ovan). *Civis* är också aktiv medlem i OIDH-ACO (Oficina Internacional de Derechos Humanos Acción Colombia) och Colombiagruppen, som arbetar med påverkansarbete inom Sverige, EU samt FNs MR-kommission.

Ett antal utbyten mellan fredsforskare i Sverige och Colombia har arrangerats under åren 1998–2002. Syftet har varit att föra ut forskning på fredsältet och omsätta teori i praktiska verktyg.

Civis har till stor del riktat in sitt arbete att utforma en plattform för arbete med ungdomar i urbana konfliktområden. Genom sina samarbetspartners har *civis* verksamhet i Bogotá, Medellín, Cali, Barrancabermeja-Magdalena Medio och Putumayo.

I utvärderingen "Civis och Ficonpaz arbete, juni 1996–september 2001" sammanfattar utvärderarna: "En imponerande mängd arbete har genomförts sedan 1996, allt till en relativt låg kostnad. Engagerad personal och frivilligarbetare har förmedlat freds- och försoningsbudskap till många människor i Sverige, andra delar av Europa och i Colombia. Om man tittar kritiskt på *Civis*, är det lätt så, att man blir överväldigad av dess bredd och omfångsrika verksamhet. Anordnande av internationella konferenser, deltagande i olika typer av nätverk och att hantera komplexa projekt i tredje världen är normalt sådant som kräver en större organisation för dess genomförande". "*Civis* samarbete och koppling till forskare har minskat. Denna koppling var viktig och gjorde *Civis* till en intressant och annorlunda partner för Sida." I de rekommendationer som utvärderarna ger anges: "*Civis* bör fortsätta att utveckla idén att utforma en plattform för arbete med ungdomar i urbana konflikt-områden" som utvärderarna ser som en av *Civis* styrkor. "Man bör fortsätta att arbeta med de ungdomar som man har börjat med och utifrån en genomtänkt arbetsplan."

Och om vad vi har lärt oss, skriver utvärderarna bland annat: "Önskan om att vara med överallt leder ofta till att man blir överöst av arbete, vilket i längden är ohållbart. Detta gäller för Civis. Att ha strategier för sitt engagemang i olika områden är effektivt och nödvändigt."

2.1.10 *MR-fonden* har under 2001 gjort en omfattande studie "Impunidad y Conflictos de Jurisdicción" (D. Rojas, Bogota, 2002), om straffrihet i Colombia samt en delegationsresa som underlag för ett seminarium i Sverige om straffriheten i Colombia. Här samlades framstående jurister från Colombia och andra latinamerikanska länder. Syftet var att lyfta fram problematiken och göra jämförelser med andra länder för att få underlag till en aktionsplan. Detta försvårades på grund av deltagarnas spridda erfarenheter. Däremot blev det ett viktigt erfarenhetsutbyte, och studien består som en viktig referens för framtida analyser av straffriheten.

2.1.11 *Mötesplatser för dialog* i fredsprocessen. För att diskutera förutsättningar för den ekonomiska politiken har Näringslivets Internationella Råd (NIR) anordnat seminarier för dialog mellan colombianska och svenska företagare, parlamentariker och aktörer i konflikten. Dessutom har NIR, tillsammans med LO och TCO, anordnat möten mellan svenska respektive colombianska företagare och fackföreningsledare.

Colombianätverket som består av svenska enskilda organisationer, med stöd från Sida och UD, inbjöd i april 2001 colombianska representanter från regeringen, kyrkan, parlamentariker och det civila samhället, samt representanter för ledningen av ELN, till ett seminarium om fredsprocessen i Colombia. En colombiansk före detta regeringsrepresentant uttryckte ett år senare "att denna typ av möten, som genomfördes med 25–30 nyckelpersoner för fredsprocessen i en kreativ och förtroendegivande miljö, där det ges möjlighet till informella samtal, är idealiskt". "Det var där vi fick ELN-processen på räls".

Kollegiet för Utvecklingsstudier på Uppsala Universitet och Statstjänstemannaförbundet, stod värdar för en kvinnokonferens i Stockholm, där representanter för 22 colombianska kvinnoorganisationer för fred i Colombia deltog. Deltagarna representerade olika intressen i samhället också i relation till aktörerna i fredsprocessen, för att kunna underlätta ingångar till dessa. Konferensen utmynnade i en deklaration där kvinnorna kräver att som social rörelse få delta som en politisk aktör i fredsprocessen. Konferensen bidrog till att ena kvinnoorganisationer som tidigare ej samarbetat och blev utgångspunkten för en bred pluralistisk kvinnorörelse för fred, som under 2002 påbörjat arbetet med en agenda för fred utifrån ett kvinnoperspektiv.

"Kvinnorörelsen för fred i Colombia" har under 2002 inriktats på att vara en politisk aktör och att konsolidera sig som en freds- och kvinno-rörelse som samlat de olika kvinnoinitiativen för gemensamma aktioner. Bonderörelsens, fackföreningsrörelsens och urbefolkningens kvinnoorganisationer utgör basen i rörelsen. Under 2002 har kvinnorna samlas kring gemensamma aktioner med andra kvinnoorganisationer, som anhängargorganisationer till försvunna soldater, akademiska organisationer, feministiska organisationer etcetera. Verksamheten har inriktats på kampanjer mot kriget och för en politisk lösning av konflikten.

2.1.12 *Världsbankens omfattande studie "Fredsprogram i urbana områden: Våld, dess orsaker, effekter och åtgärder"* i Colombia och i Guatemala har genomförts med stöd från Sida. I ett av delprojekten i Colombia "Gender, väpnad konflikt och politiskt våld" bildades "Seedcorn Fund". Fonden var ett svar på det akuta behov som framkommit i undersökningen, av att stärka colombianska kvinnor och dess organisationers möjligheter att delta i den då pågående fredsprocessen.

I undersökningen framkom följande hinder för kvinnors deltagande:

- Brist på enighet mellan kvinnorörelsens organisationer
- Kvinnor från ursprungsbefolkningen och afrocolombianska kvinnor saknar möjligheter att göra sig hörda
- Demobiliserade kvinnor har en viktig roll att spela i utformning av policies för demobilisering i en fredsprocess och det är viktigt att stärka deras organisering.

Fonden har varit tillgänglig för initiativ som stärker kvinnorörelsen för fred och bidragit till att undanröja ovan angivna hinder. Totalt har stöd från Seedcorn Fund finansierat 11 projekt. I april 2002 genomfördes en workshop med hjälp av Caroline Moser för uppföljning av verksamheten. Erfarenheterna kunde på ett gemensamt seminarium kopplas samman med "Kvinnorörelsen för fred".

2.1.13 *FNs Högkommissaries kontor för mänskliga rättigheter (OHCHR)* har verkat i Colombia sedan slutet av 1996 med stöd från Sverige. Mandatet är att övervaka situationen för mänskliga rättigheter och humanitär rätt samt stödja myndigheterna i dess arbete för utformning och tillämpning av policy, program och åtgärder för att främja respekten för mänskliga rättigheter i den kontext som den interna konflikten utgör. OHCHR ska årligen inkomma med en rapport till MR-kommissionen i Geneve.

Sverige har aktivt stött OHCHR i dess ansträngningar att utvidga verksamheten och öppna lokala kontor i landet. Under 2001 har lokal-kontoren i Medellin och Cali inrättats. OHCHR arbetar med särskilt stöd från Sverige även med att utveckla en kursplan i MR och internationell humanitär rätt (IHR) för åklagarnas internutbildning och har hittills genomfört en fortbildning av cirka 1 200 åklagare och rätts-utredare.

OHCHR har blivit en självklar referens för mänskliga rättigheter i det colombianska samhället. Media följer med intresse OHCHR:s verksamhet, uttalanden och rapporter. Under första halvåret 2001 behandlades OHCHR och MR i 450 tidningsartiklar, radio- och TV-program. MR-kontoret har under 2001 tagit fram tematiska rapporter om ursprungsbefolkningsfrågor, om övergrepp av fackliga företrädare, kvinnors situation, övergrepp mot MR-försvare, fängelserna i landet och biträder FN:s särskilda rapportörer inom berörda områden.

OHCHR har arbetat aktivt för att få in ett grundläggande avtal om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt som ett första steg i fredsförhandlingarna. Man har lyckats få stort gehör för en sådan överenskommelse från det civila samhället som på olika sätt drivit frågan. Trycket på parterna att prestera en sådan överenskommelse har ökat.

OHCHR har ett nära samarbete med internationella och nationella NGOs som arbetar med MR-frågor, med MR-ombudsmannaämbetet och med åklagarmyndigheten. Fortsatt straffrihet försvårar emellertid

situationen, liksom svårigheten att avgöra myndigheternas inblandning i övergrepp, bristerna inom rättssystemet, mm. Tillsammans med den särskilda rapportören för MR-försvarare har OHCHR lyft upp och tydliggjort de allvarliga övergreppen som sker mot MR-försvarare. De särskilda rapportörernas rapporter har mötts av bortförklaringar och kritik från flera regeringsrepresentanter. OHCHR har haft vissa svårigheter att få en konstruktiv dialog med regeringen i MR-frågorna.

I den revisionsrapport, "Management and Audit Report", som gjorts av OIOS (United Nations Office of Internal Oversight Services) år 2000 framhålls att OHCHR har lyckats etablera en värdefull och trovärdig närvaro i Colombia bland viktiga målgrupper inom regeringen, NGOs och givarsamfundet. I samma rapport föreslår författarna att erfarenheterna från detta kontor bör tillvaratas och spridas till andra OHCHR-kontor. Ta in kommentarer från utvärderingen utkast 30 juni ev ersätta något av ovan med detta.

2.1.14 FN:s högkommissarie för flyktingar (UNHCR)

UNHCRs verksamhet för internflyktingar i Colombia är det första UNHCR-programmet i världen med huvudverksamheten inriktad på internflyktingar. Det inrättades i Bogota 1999. Verksamheten bygger på ett samarbetsavtal från januari 1999 och en strategisk plan som antogs senare samma år. Tidigare leddes verksamheten från regionkontoret i Caracas. Sverige var ett av de länder som drev frågan om att UNHCR skulle ha ett permanent kontor för internflyktingar i Bogota. Sverige bidrog därefter med finansieringen av en svensk flyktingexpert, stationerad på UNHCR under cirka ett år, med huvuduppgift att bidra till att utforma den strategiska planen för internflyktingar i Colombia.

Planen inriktades på följande huvudområden:

- Stärka statens och det civila samhällets roll för skydd och stöd för internflyktingar.
- Bidra till fredsinitiativ genom det humanitära stödet för internflyktingar.

UNHCRs viktigaste samarbetspart har varit "Red de Solidaridad Social" som sedan 1999 är det statliga organet för internflyktingfrågor. Här finns nu en enhet som tar fram strategier, samordnar med andra myndigheter och gör uppföljning av det statliga programmet för internflyktingar. Andra viktiga samarbetspartner är "Opción Legal" som tillsammans med registreringsmyndigheten arbetar med ID-handlingar till internflyktingar, CODHES som arbetar med faktainsamlande, systematisering och publikationer om internflyktingsituationen, samt för samordning kring "early warning system" med MR-ombudsmannaämbetet, som har en särskild avdelning för internflyktingproblematiken.

UNHCR har utvidgat sin verksamhet och har fältkontor i Barrancabermeja, i Apartadó och i Puerto Asis. Dessa kontor är belägna i högkonfliktområden med stort behov av stöd och skydd till internflyktingar. Sverige stöder sedan 2001 genom Forum Syd ett program med en svensk volontär på vart och ett av UNHCRs fältkontor. De fem svenska volontärerna utgör ett viktigt stöd till de arbetsstyngda kontoren.

I utvärderingen av UNHCR gjord av Nationella Universitet i Bogota (D. Meertens, S. Franco, G. Jimenez, P. Prieto, Bogota 2001) får UNHCR

beröm för sitt utmärkta arbete och det erkännande som UNHCR lyckats utveckla i landet under kort tid. Särskilt framhåller utvärderarna betydelsen av de regionala kontoren och arbetet med skydd och stöd till befolkningen. Balansen mellan det humanitära arbetet och den långsiktiga verksamheten kan ibland vara svår. Fortfarande finns stora brister i stödet till internflyktingarna och utvärderarna framhåller att UNHCR skulle kunna ställa större krav på de statliga myndigheterna. Trots det samordnade stödet från FN-organisationerna under UNHCRs ledning, borde FN-samordningen kunna göra mer, om det fanns en gemensam vision och ett genuint intresse för samverkan.

2.1.15 FN:s generalsekretäres särskilde rådgivare för Colombia har haft en viktig roll som stöd för förhandlingsprocessen med FARC och ELN. Insatsen har finansierats av ett flertal länder bland andra Sverige.

2.1.16 Unicef och Rädda Barnen (RB) fick stöd från Sida 1998–2000 för ett gemensamt program för tillämpning av barns rättigheter. Stödet var inriktat på att de båda organisationernas verksamhet skulle komplettera varandra i nio latinamerikanska länder bl a Colombia. Verksamheten inriktades på arbete för att tillämpa barnkonventionen: – genom att anpassa den nationella lagstiftningen till barnkonventionen, verka för dess tillämpning genom institutionella förutsättningar och att bidra till en allmän uppslutning och opinionsbildning i samhället för barns rättigheter. Stödet till Unicef utsträcktes till 2001. Förutom detta direktstöd är Sverige en av de största givarna till Unicefs verksamhet vars medel distribueras till landkontoren via New York.

RBs verksamhet i Colombia har genom Fundación Rafael Pombo inriktats på opinionsundersökningar om barns och ungdomars uppfattningar i olika frågor. Därefter har resultaten spridits i massmedia för att skapa intresse och debatt för barns rättigheter. Spridningen har dock varit relativt begränsad. Under 2002 har Rädda Barnen inrättat ett litet kontor i Colombia med en utsänd handläggare och två lokalanställda, som lyder under regionkontoret i Lima. RB har utvidgat verksamheten till att arbeta med internflyktingbarn.

Enligt Nils Boesens uppföljningsstudie från 2001 av Unicef–Sida–Rädda Barnen-programmet blev samarbetet mellan organisationerna begränsat framför allt på grund av en alltför svag förankring av programmet inom respektive organisationers ledning samt bristande samsyn mellan organisationerna. Däremot genomförde Unicef och RB sina respektive landprogram. ”Den viktiga frågan vad gäller tillämpningen av barnkonventionen är att framsteg har gjorts i de flesta av länderna. Det verkar som om Sidas stöd påverkat utvecklingen i positiv riktning”. Vad har vi lärt oss enligt utvärderarna: ”Om man inte har alldeles speciella skäl är det bäst med en institutionell finansiering och inte till specifika program med särskilda regler”.

Sverige har, som en av de största givarna, bidragit till Unicefs verksamhet. *Enligt Unicefs rapportering från 2001* stödjer Unicef sedan 1996 ett integrerat program för lokal utveckling, PROANDES, med 80 av landets 1092 kommuner. Dessa kommuner har inkluderat barns rättigheter i sina utvecklingsplaner. 80% av dessa kommuner ligger i konfliktområden. Tillsammans med katolska kyrkan arbetar Unicef med psykosocialt stöd

till barn som är offer för konflikten, vilket bidragit till rehabilitering av 80 000 barn. Unicef deltar i en interinstitutionell kommitté för demobilisering av barnsoldater. Ett viktigt resultat är den lag som tillkommit om att barn under 18 år, i enlighet med barnkonventionen, ej får rekryteras till den colombianska armén och att de som finns ska demobiliseras.

Barnrättskommittén i Geneve har år 2000 rekommenderat Colombias regering att göra en översyn av den nuvarande barnlag-stiftningen från 1989, så att denna överensstämmer med barnkonventionen samt att vidta åtgärder mot barnmisshandel. Colombias regering har åtagit sig att utforma en ny barnlagstiftning och en ny integrerad barn- och familjepolitik under 2002. Konflikten och internflyktingproblematiken har överskuggat verksamheten i kommunerna och arbetet för en reformering av barn- och ungdomslagstiftningen har emellertid fått stå tillbaka.

2.1.17 Internationella Rödakorskommittén (ICRC) har underlättat förhandlingar mellan regeringen och de väpnade aktörerna. I juni 2001 deltog ICRC i frigivningen av 359 militärer och poliser tillfångatagna av FARC. Samma år deltog ICRC dessutom i frigivningen av 148 personer som kidnappats/tillfångatagits av gerilla och paramilitär.

ICRC utarbetade 1998 ett register över statligt och ickestatligt stöd till internflyktingar, för att förbättra kvalitén i omhändertagandet av dessa. ICRC bidrar med akut livsmedelshjälp och hälsovård till personer som lever i konfliktområden och ej kan ta sig till offentliga sjukvårdsinrättningar, bland annat med hjälp från Svenska röda korset (SRK). ICRC har 17 kontor och 54 delegater runt om i landet.

ICRC stödjer internflyktingar, dels i en akutfas med livsmedelsstöd, och dels med små produktionsstöd för internflyktingar i nya bosättningar och för återvändande internflyktingar. Totalt gav ICRC olika former av stöd till 114.000 internflyktingar 2001.

För att främja respekt och tillämpning av Internationell humanitär rätt (IHR) arbetar ICRC på olika sätt med information och utbildning. Bland annat arbetar ICRC med utbildning av konfliktens parter, myndigheterna, massmedia och civilbefolkningen. Dessutom arbetar ICRC med de colombianska myndigheterna i anpassningen av IHR i den nationella lagstiftningen. ICRC arbetar även med att inkludera IHR i militärens och polisens utbildning och utbildar instruktörer inom militären och polisen. Under 2001 har cirka 10.000 militärer och poliser utbildats. Dessutom genomfördes 100 "workshops" om reglerna i humanitär rätt med 2.500 deltagare från de illegala väpnade aktörerna, gerillan och självförsvarsgrupperna (paramilitär).

2.1.18 LO/TCOs biståndsnämnd (Folkrörelseanslaget)

Stödet från LO/TCOs biståndsnämnd har intensifierat svenska fackföreningars kontakter med Colombias fackföreningsrörelse. Målsättningen är att bidra till en process av sammanslagning av de små splittrade fackförbunden och de tre fackliga centralorganisationerna, samt att stärka fackföreningarna på ett fackligt, ekonomiskt och socialt plan. Viktiga aspekter i de svenskfinansierade projekten är att bidra till nationella och internationella ansträngningar för att skydda fackliga företrädares liv och fysiska integritet. Dessutom inriktas verksamheten på

att facklig verksamhet skall respekteras, skyddas och främjas i enlighet med de av Colombia ratificerade ILO-konventionerna om fackliga fri- och rättigheter.

Enligt "Utvärdering av LO-TCOs biståndsnämnds stöd till Colombia"

(J. Nyberg 2002) nämns som viktiga resultat att ett antal enskilda fackföreningar såsom kolgruvearbetare, elektriker, glasindustriarbetare och kemiindustriarbetare har samlats inom ramen för den fackliga internationalen, ICEM. Elektrikerna och kolgruvearbetarna förhandlar fram kollektivavtal med alla företag inom sin sektor, vilket förbättrat löner och arbetsvillkor för de anställda. Jordbruksarbetarnas fackförbund kollektivförhandlar också för 17.000 bananplanatagearbetare i Urabá. Detta har stärkt den fackliga rörelsens styrka. Tillsammans med bananarbetarnas fackförbund i andra latinamerikanska länder har man träffat avtal med Chiquita Brands International, som ger bananarbetarna rättigheter de tidigare saknat.

Vidare anger utvärderingen att LO/TCOs Biståndsnämnds projektverksamhet har varit en avgörande förutsättning för ett aktivt engagemang för fred och icke-våld inom svensk fackföreningsrörelse, inte minst på central nivå inom LO och TCO.

2.1.19 Internationella kurser (Anslaget för infrastruktur och ekonomisk utveckling 1998–2000, Anslaget för personalutveckling 2001–2002)

Under perioden har totalt 24 colombianer deltagit i internationella kurser som berör det övergripande målet för verksamheten i Colombia. Sju colombianer har deltagit i kurser om Konfliktthantering vid institutionen för Freds- och konfliktforskning på Uppsala universitet, nio har deltagit i kurser om mänskliga rättigheter på Wallenbergsinstitutet, sex har deltagit i Journalism och demokrati på FOJO Institute for further education of journalists, Kalmar universitet. Förutom dessa har ett antal colombianer deltagit i mer tekniska specialiserade kurser.

"LAWOMEN" är ett gott exempel på resultatet av en internationell kurs om kvinnligt ledarskap, "Women and mangagement", som Sida anordnade för latinamerikanska kvinnor 1997. Deltagarna i denna kurs hade därefter kontakter via e-mail och deltog i en uppföljningskurs året därpå i Lima. Med ett litet stöd från Latinamerikaanslaget har de därefter fortsatt ett nätverksarbete som stöd för kvinnligt ledarskap via "e-mail och e-learning". I april 2002 genomfördes en uppföljningskonferens i Colombia.

2.1.20 UNDCP (United Nations International Drug Control Programme)

Av Sveriges multilaterala stöd på omkring 10MSEK/3år till UNDCP i Colombia går 99 procent till alternativ utveckling. Insatserna är inriktade på produktion av ekologiskt kaffe, odling av bönor och palmhjärtan, som saluförs i en av de stora livsmedelskedjorna i Colombia och som dessutom går på export. Stödet går till organiserade bönder, som får utbildning om och stöd för produktion av grödorna och om distributions- och handelsmöjligheter.

UNDCP utgör en viktig oberoende och opolitisk aktör när det gäller narkotikapolitiken i Colombia. Här finns betydelsefulla erfarenheter att hämta inför utformning av Sveriges framtida förhållningssätt beträffande narkotikahanteringen i Colombia.

2.2 Samverkan med internationella aktörer

Intresset för utvecklingssamarbete med Colombia inom konflikthantering, mänskliga rättigheter, jämställdhet har ökat under perioden. 1998 var bidragsländerna inom dessa områden främst Canada, Holland, Schweiz och Sverige.

År 2000 fick regeringens utvecklingsplan, den så kallade Plan Colombia ett ansenligt stöd av USA framför allt i form av helikoptrar, rådgivning till militär och polis och i mindre grad till sociala insatser. EU riktar större delen av sitt bistånd till fredsinitiativ och har valt att inte stödja Plan Colombia. Ett betydande stöd från EU har påbörjats 2002 till ett "fredslaboratorium" i Magdalena Medio, ett område som är hårt drabbat av det politiska våldet. Programmet innebär ett samlat stöd till lokala aktörer för lokal utveckling och konflikthantering.

Samverkan för utvecklingssamarbetet inom EU har ökat, från att ej ha förekommit under de tre första åren under perioden, till samverkansmöten en gång i månaden under det sista året. Mest aktiva inom arbetet med konflikthantering, mänskliga rättigheter, jämställdhet och internflyktingar inom EU i Colombia är Spanien som bidrar med 5,5 MEURO/år, Holland med 5,2 MEURO/år, Tyskland med 4 MEURO/år och Sverige med 6 MEURO/år.

Canadas stöd till Colombia inom dessa områden uppgår till cirka 5 MUSD per år, Norges till 8 MEURO/år, samt Schweiz' till cirka 3,5 MEURO/år.

Det internationella stödet från medlemsländerna i EU, från länderna i vängrupperna, från internationella och nationella NGOs har varit viktigt för fredssträvandena i landet. Det har lett till att konflikten har blivit känd internationellt och funnits på dagordningen bland beslutsfattare i EU och USA.

FN- samordningen har ökat under perioden, framför allt genom närvaron av OHCHR och UNHCR och dess fältkontor. FN-organen har numera en minimiagenda som består av verksamhetsområdena mänskliga rättigheter, alternativ utveckling och internflyktingar.

3 Resultatanalys

3.1 Generell resultatanalys

3.1.1 Måluppfyllelse

Målet för verksamheten har varit att bidra till en demokratisk kultur med folkligt deltagande, fred, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter, inklusive barns rättigheter, med en bred uppslutning från alla aktörer i samhället.

Verksamhetsområden för utvecklingssamarbetet har varit konfliktförebyggande verksamhet och konflikthantering; mänskliga rättigheter inklusive barns rättigheter; jämställdhet; stärkande av rättsstaten; stärkande av civila samhället samt internflyktingar.

Utvecklingssamarbetet har huvudsakligen genomförts i enlighet med gällande målbild och verksamhetsområden. Verksamheten har under perioden alltmer inriktats på fredsfrämjande insatser, vilket inkluderar en demokratisk utveckling, respekt för mänskliga rättigheter samt jämställdhet. De olika delarna av verksamheten har tillsammans inneburit ett samlat stöd till fredsinitiativen. Insatserna inom de olika verksamhetsområdena har i vissa fall förstärkt varandra. Verksamheten har medfört en ökad samordning inom det civila samhället och med FN-organen, vilket bedöms ha bidragit till ett större genomslag. Programmet har varit sammanhållet och väl fokuserat, i enlighet med målbilden.

3.1.2 Samspel och samarbete

Mellan utvecklingssamarbetet och diplomatin har det funnits öppna kanaler som medverkat till att Sverige har vunnit förtroende för sina insatser. En aktualiserad politisk analys har varit grundläggande för all verksamhet som genomförts i landet. Det nära samspelet har inneburit att insatser vid behov har kunnat genomföras snabbt och flexibelt. Utvecklingssamarbetet har gett goda ingångar för den svenska diplomatin och dess fredsanssträngningar och diplomatin har gett goda ingångar för utvecklingssamarbetet. Det svenska stödet har varit djupt förankrat i och stött utvecklingen av det civila samhället i Colombia. Sverige har genom samarbetet mellan utvecklingssamarbete, diplomati och svenska enskilda organisationer kunnat påverka olika nivåer i samhället gentemot en fredlig lösning av konflikten. Sverige har kommit att inta en roll i freds-förhandlingsprocessen, mycket tack vare detta samarbete.

Utvecklingssamarbetet har bidragit till intresse för samarbete mellan Colombia och Sverige, särskilt genom det erfarenhetsutbyte som skett

mellan svenskar och colombianer vid besök i Sverige eller Colombia. Under perioden har samarbetet utvecklats att även gälla samarbete med universitet och näringslivet och arbetsmarknadens parter. Här finns en tydlig potential för utvecklat samarbete.

3.1.3 Kanaler för det svenska utvecklingssamarbetet

Sverige har inget bilateralt avtal med Colombia. Bland annat den interna konflikten i landet, korruptionen och läget för mänskliga rättigheter gör att det är svårt att förutse förutsättningar för att ingå ett sådant avtal.

Sverige har därför valt att samarbeta främst genom svenska samarbetsorganisationer och FN-organisationer och i enstaka fall med colombianska statliga organ som är oberoende gentemot regeringen.

Det svenska programmet har bestått av några större projekt genom FN-organisationerna och ett relativt stort antal mindre projekt genom främst enskilda organisationer. Projekten har löpt på mellan 1–3 år.

Detta har medfört att det funnits en inbyggd flexibilitet som gett handlingsutrymme att påbörja och avsluta insatser med en relativt kort startsträcka. Denna möjlighet har varit viktig för att kunna verka under de osäkra förutsättningarna som den interna konflikten inneburit.

Tidigare möttes NGOs och sociala rörelser med stor misstänksamhet. Samordningen och styrkan i det civila samhällets insatser har medfört att de vunnit legitimitet och blivit en faktor att räkna med. De blir inbjudna att delta i allmänna debatter, att ingå inom olika regeringsföretag och börjar få ett politiskt inflytande. Detta i sig har bidragit till att stärka de demokratiska krafterna.

Genom valet av samarbetspartners har Sverige kunnat minimera risken för att utvecklingssamarbetet ska drabbas av korruption.

Vid periodens början fanns bara ett fåtal svenskar i Colombia. Sedan 2000 finns bemanning på ambassaden för utvecklingssamarbetet och det finns fler svenska biståndsarbetare i fält, som kan lyssna in signaler och knyta kontakter, vilket ökar förutsättningarna för att utveckla samarbetet i landet.

3.2 Resultatanalys av verksamhetsområdena

Insatserna inom de olika verksamhetsområdena bedöms ha samverkat till att främja en fredsprocess. Arbetet med fredsbyggande verksamhet måste ses i ett långsiktigt perspektiv och fortsätter trots att förhandlingsprocesserna med FARC och ELN avbrutits.

Svenskt stöd till *fredsbyggande arbete* inom det civila samhället, kyrkan, näringslivet, universitet och FN-organisationerna har varit omfattande under perioden. Samverkan med andra givarländer, liksom samordningen mellan FN-organen och det civila samhället har ökat. Detta arbete bidrog till förutsättningar för att fredsförhandlingarna kunde påbörjas, att det fanns underlag för fredsförhandlingarna, att debatter kunde föras både inom ramen för förhandlingarna och i viss mån mellan aktörerna och det civila samhället. EUs stöd till ett "freds-laboratorium" i Magdalena Medio har gett viktiga erfarenheter om ett regionalt samlat stöd till aktörer för lokal utveckling och konflikthantering.

Sveriges stöd till arbetet för mänskliga rättigheter genom OHCHR, ICRC, svenska enskilda organisationers stöd till colombianska enskilda organisationer och till kyrkan, har inneburit att utsatta grupper fått kunskap om

sina rättigheter och instrument för organisering och förhandling. Dessutom har stödet inneburit ökad kunskap om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt bland de stridande parterna och bland befolkningen i allmänhet.

Stödet till FNs högkommissaries kontor för mänskliga rättigheter (OHCHR) för att övervaka situationen för mänskliga rättigheter och stödja myndigheterna i dess arbete för mänskliga rättigheter, har varit värdefullt för att främja efterlevnaden av mänskliga rättigheter i landet. Under perioden har OHCHR utvidgat sin verksamhet och öppnat två fältkontor. OHCHR har blivit en självklar referens för mänskliga rättigheter i det colombianska samhället.

Innebörden av mänskliga rättigheter och enskilda organisationers arbete börjar bli känd bland en bred allmänhet. Tidigare ansågs mänskliga rättigheter och enskilda organisationer som något suspekt bland allmänheten. Det arbete som FNs högkommissaries kontor för mänskliga rättigheter gjort tillsammans med det civila samhället för en humanitär överenskommelse bland parterna i konflikten, har skapat medvetande bland de inblandade parterna om behovet av en sådan. Även om en sådan överenskommelse ej har kommit till stånd finns en pågående debatt om betydelsen.

Med tanke på det eskalerande våldet går det knappast att påstå att respekten för mänskliga rättigheter har ökat i Colombia. Detta betyder dock inte att verksamheten genom OHCHR och ICRC, samt genom Caritas och Diakonias samarbetspartners har varit förgäves. Utan deras närvaro och de insatser som genomförts under perioden, kan det antas att situationen med största sannolikhet varit betydligt sämre.

”Kvinnorörelsen för fred” i Colombia bildades under 2001 för att samla de olika kvinnoorganisationerna till en gemensam rörelse. Kvinnorörelsen har tidigare varit splittrad och haft liten eller ingen politisk roll. Under 2001 deltog representanter för 22 organisationer i en kvinnokonferens för fred i Colombia som anordnades i Stockholm. Konferensen hade förberetts genom regionala konferenser runt om i Colombia. Kvinnoorganisationerna är på olika sätt berörda av konflikten och de representerar ett brett spektrum av organisationer. Under 2002 har kvinnorörelsen profilerat sig som en politisk aktör i samhället som deltar i demokrati- och fredsbygget och bör ha förutsättningar för ökat inflytande i framtiden. Sveriges bidrag till denna process är en exempel på hur samverkan mellan Sida, UD, fackföreningsrörelse och akademiska institutioner kunnat förstärka och lyfta fram ett initiativ.

Insatser för stärkande av rättsstaten görs dels genom stöd till det civila samhället, dels genom stöd till de två statliga institutionerna MR-ombudsmannaämbetet och åklagarämbetet. Stödet till MR-ombudsmannaämbetet har under perioden inriktats på att stärka det folkliga deltagandet och insyn i kommunernas verksamhet.

Insatser bedöms ha bidragit till ökade möjligheter till folkligt deltagande, decentralisering, insyn, öppenhet och kritisk granskning. Eskaleringen av konflikten har emellertid ytterligare försvagat de demokratiska institutionerna och upprätthållandet av en rättsstat.

Att stärka det civila samhället är en av grunderna i Sveriges utvecklings-samarbete med Colombia. Det sker dels genom stödet till svenska enskilda organisationers samarbetspartners och dels genom FN-organisationernas

stöd till det civila samhället. Enskilda organisationers och sociala rörel-
sers arbete möttes tidigare med stor misstänksamhet. Fortfarande möts
de med viss skepsis i vissa sammanhang. Den ökande mognaden, den
förbättrade samordningen och intensiteten i det civila samhällets insatser
har emellertid medfört att de vunnit legitimitet och inflytande och blivit
en faktor att räkna med i det politiska livet. De börjar få politiskt inflyt-
ande, vilket i sig innebär en seger för den bräckliga demokratin.

Stödet till internflyktingar går främst genom UNHCR. Diakonia och
Caritas samarbetsorganisationer har bland annat bidragit till att stärka
internflyktingarnas organisering och att synliggöra internflyktingprob-
lematiken. Sverige har under 2002 påbörjat ett särskilt stöd till MR-
ombudsmannaämbetet för att öka MR-ombudsmannaämbetets närvaro
i områden för återvändande internflyktingar och andra högriskområden
för internflykt.

Insatserna som gjorts från Sverige under denna period har varit rele-
vanta men har liksom det övriga internationella samfundets insatser varit
otillräckliga. NGOs har varit med och synliggjort problematiken och
krävt att staten ska ta sitt ansvar. UNHCRs närvaro med sina fältkontor
har varit fundamental för att bidra till att de statliga och de icke-
statliga organisationerna utvecklar ett integrerat stöd och skydd till intern-
flyktingarna. Colombia har en väl utvecklad lagstiftning för stöd och
skydd till internflyktingar, som har tillkommit med stöd från UNHCR.

I utvärderingen av UNHCR från 2000 föreslås en förstärkning av
UNHCR med större närvaro på de lokala kontoren samt öppnande av
ytterligare kontor. Samordningen med de övriga FN-organen bör
utvecklas. Dessutom bör UNHCRs stöd till den ansvariga nationella
myndigheten Red de Solidaridad samt MR-ombudsmannaämbetets
avdelning för internflyktingar förstärkas.

3.3 Slutsatser från resultatanalysen

Utvecklingssamarbetet med Colombia 1998–2002, SEK

Samarbetspart	Insatser	Latinamerika- anslaget	Övriga anslag
Civila samhället	Mänskliga rättigheter folkligt deltagande fredsnätverk	85.453.000	
UNHCR, UNHCHR, FNs särsk.rådgivare UNDCP	Mänskliga rättigheter internflyktingar, fred, narkotika	28.504.000	36.888.000
Intern. rödakorskommittén, ICRC	Humanitär rätt, internflyktingar mm		50.850.000
	Seminarier, dialog, fredsprocess	12.941.000	
Ombudsmannen, försonings- kommission, åklagarämbetet	Mänskliga rättigheter, fredsprocess	8.385.000	
Övrigt med relevans	för fredsprocessen	33.163.000	
Sv. enskilda org.	Folkrörelseanslaget		36.050.000
Internationella kurser			15.766.000
Totalt: 308.000.000		168.446.000	139.554.000

Utvecklingssamarbetet har under perioden alltmer inriktats på fredsfrämjande insatser, vilket bland annat inneburit en satsning på att skapa dialogtillfällen, men också inkluderat stärkande av rättsstaten och det civila samhället, främjande av mänskliga rättigheter, samt arbete för jämställdhet mellan könen. Den svenska samordningen mellan utvecklingssamarbete, diplomati och enskilda organisationer har gett möjligheter att påverka olika nivåer i det colombianska samhället, i riktning mot en fredlig lösning av konflikten. Det är mycket tack vare denna samordning som Sverige kunnat få en roll i fredsprocessen.

Sverige har valt att framför allt arbeta genom FN-organen, enskilda organisationer och kyrkan, samt i enstaka fall med statliga organ som står oberoende gentemot regeringen. Genom valet av samarbetspartners har Sverige kunnat utnyttja biståndsresurserna effektivt och med en begränsad egen administrativ insats. Dessutom har risken för korruption i utvecklingssamarbetet minimerats. Sveriges framhävande av FN som aktör i fredsprocessen har motsvarats av resurstilldelningen – närmare en tredjedel av det samlade svenska stödet kanaliseras genom FN-organen. Den utvecklade samordningen innebär att det finns en potential för en starkare roll för FN i Colombia.

Sverige har bidragit till arbetet för mänskliga rättigheter, decentralisering, folkligt deltagande och insyn i beslutsfattande genom stöd till ombudsmannaämbetet, FNs högkommissarie för mänskliga rättigheter, UNHCHR, och enskilda MR-organisationer. Medvetenheten om demokratiproblemen och övergreppen mot de mänskliga rättigheterna har ökat. Ändå kvarstår grundproblemen, vilket utgör en särskild utmaning för utvecklingssamarbetet.

Cirka en tredjedel av det svenska stödet har gått genom svenska enskilda organisationer till det colombianska civila samhället, för arbete med mänskliga rättigheter, folkligt deltagande och fredsnätverk. De colombianska organisationernas mognadsprocess och förbättrade samordning har gett dem ny legitimitet och inflytande. Svenska organisationers ökade närvaro har bidragit till att bredda kontaktytorna och därmed skapa fler ingångar i skeenden som är viktiga för fredsprocessen.

Ytterligare en viktig svensk samarbetspartner i Colombia har varit den internationella rödakorskommittén, ICRC, som kanaliserar ungefär 15 procent av det totala svenska biståndet. Med sin centrala roll för att underlätta förhandlingar och för att främja respekten för den internationella humanitära rätten är ICRC en nyckelaktör, trots sin traditionellt låga profil.

Källhänvisningar

- Blomqvist L, Bartolomei ML, Uggla F. Evaluation of Swedish support to the Ombudsman institutions in Latinamerica, Stockholm 2002
- Caritas Sverige, Årsrapport 2000, Stockholm 2001,
- Caritas Sverige, Internflyktingar i Barrancabermeja komplettering till årsrapport 2000, Stockholm 2001.
- Caritas-Sverige, Johansson Inger, Resultatredovisning Caritas-Sverige i Colombia 1998–2002, Valdivia 2002.
- Comisión de Conciliación Nacional, Proyecto de cooperación para el funcionamiento de la Comisión de Conciliación Nacional durante 1998 y 1999, Bogota 1999.
- Comisión de Conciliación Nacional, Informe sobre las actividades de la Comisión de la Conciliación Nacional 1jan–31 dec 2000, Bogota 2000.
- Coyet C-M, Church M, The work of civis and Ficonpaz June 1996–September 2001, An evaluation, 2001.
- Defensoria del Pueblo, Segundo Informe de Actividades, Bogota 2001
- Defensoria del Pueblo, Informe final del Proyecto: Asistencia y atención Defensorial en la Zona de Despeje en los municipios de Uribe, Vistahermosa, Mesetas, la Macarena y San Vicente del Caguan, Bogota 2000.
- Diakonia, Diakonia Sydamerika 1998–2000, Rapportering till RELA, Stockholm 2001.
- Diakonia, Rapportering Tilläggsansökan MRD-DEM 1998–2000, Internflyktingar-Colombia, Stockholm 2001.
- El Tiempo, Acuerdo de cronograma para tregua, 21 jan, Bogota 2002.
- Ernst&Young, Revisorsintyg för Caritas Sverige, Stockhom 2001.
- Hellsten Elisabet, FN och Internflyktingar – Fokus på Colombia, Uppsala 1998.
- Herrman Nicklas, Background study on UNDCP, The field Offices in Peru and Colombia, Lima 2002.
- ICRC, *Asistencia humanitaria del CICR en Colombia, Reporte 2001*, Bogota 2001.
- ICRC, *Actividades en Colombia 2001*, Bogota 2001.
- ICRC, *Las Mujeres en la Guerra*, Ginebra.
- Initiativas de Mujeres Colombianas por la Paz, *Declaración de la Conferencia "Las mujeres y la paz en Colombia"*, Stockholm, sept 2001.
- LO-TCOs Biståndsnämnd, *Utvärdering av LO-TCOs biståndsnämnds stöd till Colombia*, Stockholm 2002.
- Ohrstedt Pontus, *Kort rapport från Apartado, Colombia*, Apartado 2002.
- Rojas Danilo, "Impunidad y Conflictos de Jurisdicción", Bogota, 2002.
- Rädda Barnen, Programavdelningen-Regionsektionen. *Slutrapportering Rädda Barnens program avseende barns rättigheter i Latinamerika 1998–2000*, Stockholm 2001.
- Sida, Avdelningen för Latinamerika, *Riktlinjer för det svenska utvecklings-samarbetet med Colombia, Perioden 2001–2002*, Stockholm 2001.
- Sida, Latinamerikaavdelningen, *Översyn av Sveriges utvecklingssamarbete för demokrati och mänskliga rättigheter i Peru och Colombia*, Stockholm 1996.
- Sida, Latinamerikaavdelningen, *Besluts-PM, Stöd till Nationella Försoningskommissionen, nr 42/98*, Stockholm 1998

Sida, Latinamerikaavdelningen, *Besluts-PM, Support to the National Reconciliation Commission, CCN, in Colombia, nr 192/01*, Stockholm 2001

Sveriges Ambassad Bogota, Utrikesdepartementet nr 49, *Möte med den nationella försoningskommissionen*, Bogota 1998.

United Nations High Commissioner for Human Rights Office in Colombia, *Annual Appeal 2002*, Bogota 2002

United Nations High Commissioner for Human Rights Office in Colombia, Kompas Anders, *"Contenidos Basicos de un Acuerdo Global de Derechos Humanos y Derecho Internacional Humanitario"*, Bogota 2001.

United Nations High Commissioner for Human Rights Office in Colombia, *Informe Anual 2001*, Bogota 2002.

United Nations High Commissioner for Human Rights Office in Colombia, *Midyear review of 2001*, Bogota 2001.

United Nations High Commissioner for Human Rights, *Report on the Implementation of Activities by the High Commissioner for Human Rights in Colombia, 1 January–31 december 1999*, Bogota 1999.

United Nations High Commissioner for Refugees, *UNHCR Regional Strategy for Colombian Refugees*, Asylum Seekers and Internally Displaced Persons (IDPs) Bogota 2001.

United Nations, Office of Internal Oversight Services, Audit and Management Consulting Division, *Management Audit Report*, Geneva 2000.

UNICEF, *Country Programme Recommendation, Colombia*, Bogota 2001.

Universidad Nacional de Colombia (D Meertens, S Franco, G Jimenez, P Prieto), *El Programa del Alto Comisionado de Naciones Unidas para los refugiados -ACNUR-en Colombia 1999–2001*, Bogota 2000.

Förkortningar

ANDI	Asociación Nacional de Industriales
AVRE	Corporación Apoyo a Víctimas pro Recuperación Emocional de la Violencia Sociopolítica en Colombia
APP	Asamblea Permanente de la Sociedad Civil por la Paz
CCEEU	Coordinación Colombia-Europa– USA
CCJ	Comisión Colombiana de Juristas
CODHES	Consultoría en Derechos Humanos y Desplazados
CUT	Central Unitaria de Trabajadores
DIAL	Dialogo Interagencial
ELN	Ejército de Liberación Nacional
FARC	Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia
ICRC	Internationella röda korskomittén
IHR	internationell humanitär rätt
ILSA	Instituto Latinoamericano de Servicios Legales Alternativos
MR	Mänskliga Rättigheter
NIR	Näringslivets Internationella Råd
NGO	Non Governmental Organisation= enskild organisation
OFP	Organización Femenina Popular
OHCHR	FNs Högskommisarie för MR
OIA	Organización Indígena de Antioquia
OIOS	Office of Internal Oversight Services
ONIC	Organización Nacional Indígena de Colombia
PAHO	Panamerican Health Organisation
PBI	Peace Brigades International
RELA	Regionavdelningen för Latinamerika
SRK	Svenska röda korset
ST	Statstjänstemannaförbundet
UNDCP	United Nations International Drug Control Programme
UNHCR	FNs flyktingkommissariat
UD	Utrikesdepartementet

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se